

УДК 378.011.3-05]:37.015.31:613/614
DOI: <https://doi.org/10.33989/2524-2474.2023.81.289399>

БЄЛЯЄВА НАТАЛІЯ

ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-2987-8423>

(Полтава)

Work place: Poltava University of Economics and Trade;

Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University

Country: Ukraine

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ПРОЄКТУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Анотація. У статті розглянуто шляхи підвищення обізнаності майбутніх учителів у питаннях безпечної поведінки учасників освітнього процесу в навчальних закладах та їхньої здатності до прогнозування й вибору адекватних способів дій у разі виникнення небезпечних ситуацій. Встановлено, що здійснення аналізу нормативно-правових актів, дає змогу майбутнім учителям планувати діяльність щодо здійснення якісної освіти, попередження та вчасного внесення коректив у освітню діяльність у випадках виникнення надзвичайних ситуацій. Обґрунтовано, що тематика проведення навчальних занять із професійно-орієнтованих дисципліни (лекції, практичні, індивідуальні, семінарські заняття та консультації), має передбачати опанування студентами знаннями емоційного, психофізіологічного, духовно-морального здоров'я учасників освітнього процесу. Актуалізовано необхідність формування у майбутніх учителів взаємоособистісних почуттів до учнів у поєднанні із набуттям здатності до виконання нормативно-правових вимог щодо власної професійно-педагогічної діяльності. Рекомендовано, під час підготовки майбутніх учителів до створення безпечного освітнього середовища на заняттях із професійно-орієнтованих дисциплін, розглядати питання опанування стресовою тактикою педагогічного впливу на здоров'я дитини, способами створення психо-емоційного комфорту учнів в навчанні, профілактики неврозів, особливостей спілкування з дітьми з нервово-психічними розладами, подолання тривожності дитини, тактики її психолого-педагогічної підтримки, методами та прийомами психолого-педагогічної корекції станів учасників освітнього процесу. Здійснення підготовки майбутніх учителів до організації безпечної життєдіяльності учнів освітніх закладів пов'язується зі створенням мотиваційно-інноваційного освітнього середовища шляхом набуття знань із формування безпечної поведінки учнів засобами педагогічних інновацій (навчання в малих групах, робота в парах та ін.) та інтенсифікації накопичення студентами знань.

Ключові слова: підготовка, майбутні вчителі, безпека, освітнє середовище, учасники освітнього процесу

Постановка проблеми в загальному вигляді. Військові дії на території України сьогодні є визначальним чинником в організації навчально-виховного процесу в закладах загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО). Безпека учнів під час їхнього знаходження в освітньому закладі набула сьогодні пріоритетної актуальності. В умовах воєнного стану в країні питання безпеки ЗЗСО щодо формування здорового і безпечного середовища є визначальною умовою реалізації фізичного, інтелектуального, емоційного та соціального розвитку учнів, важливим чинником впливу на стан громадянського здоров'я, демографії та економіки України в цілому. Тому вивчення досвіду підготовки майбутніх учителів до проектування та реалізації безпечного освітнього середовища учасників освітнього процесу потребує аналізу нормативно-правових засад формування освітнього середовища, яке забезпечує максимальну захищеність, зручність перебування всіх учасників освітнього процесу на їх території та в приміщеннях ЗЗСО, безпеку здоров'я та життя в умовах воєнних дій та післявоєнної відбудови.

Аналіз основних досліджень і публікацій. З метою формування у педагогічних працівників навичок роботи з дітьми під час війни, надання психоемоційної підтримки учасникам освітнього процесу в Україні розроблено наскрізну навчальну програму з позашкільної освіти та методичні

рекомендації «Основи безпеки життєдіяльності в умовах бойових дій» (2022). Для підтримки учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану поширено ряд практик психолого-педагогічного супроводу: «Психологічна підтримка та супровід дорослих і дітей у кризових ситуаціях: практикум» (2022), «Перша психологічна допомога учасникам освітнього процесу під час та після завершення воєнних дій» (2022), «Особливості організації роботи вчителів в умовах воєнного стану» (2022) та ін. (Освіта України в умовах воєнного стану. Інноваційна та проектна діяльність, 2022, с. 8).

Зазначені навчальні програми, методичні рекомендації та практики психолого-педагогічного супроводу освітнього процесу в умовах воєнного стану доцільно використовувати під час навчання майбутніх учителів професійно-орієнтованих дисциплін, передбачених освітньо-професійною програмою.

Мета статті – здійснити комплексний аналіз організаційних форм підготовки майбутніх учителів до проектування та реалізації безпечного освітнього середовища школярів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Згідно статті 50 Закону України «Про вищу освіту» (2014), навчальний процес у ЗВО здійснюється за такими організаційними формами: навчальні заняття, самостійна робота, практична підготовка та контрольні заходи.

Необхідною складовою кожного заняття та вивчення тем робочої програми в ЗВО виступає усвідомлення студентами актуальності створення в ЗЗСО безпечного освітнього середовища для навчання школярів. Використовуючи методичні прийоми вступної бесіди або розповіді, викладачі повідомляють, що актуальним завданням нинішньої вітчизняної освіти є створенню безпечних умов для здійснення навчального процесу в закладах освіти, формування у учнів та персоналу закладу освіти правильних дій із безпечної поведінки в разі настання надзвичайних ситуацій, вжиття профілактичних заходів щодо запобігання травматизму в умовах військових дій та збереження життя та здоров'я учнів (Уроки безпеки в закладах загальної середньої освіти, 2022; Концепція «Безпечна школа Полтавської області», 2022).

Це обумовлено тими змінами, які відбулися на законодавчому рівні, оскільки надання якісних освітніх послуг освітніми закладами в умовах воєнного стану, коли значна кількість учасників освітнього процесу вимушено змінили місце проживання та навчання, перебувають за межами України, потребує організації здобуття освіти, працевлаштування педагогічних працівників за будь-якими формами, які можуть забезпечити заклади освіти та є для них найбільш безпечними (Наказ МОН України «Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні», 2022).

То ж в сучасних умовах значна увага викладачів у викладанні професійно орієнтованих дисциплін зорієнтована на навчання майбутніх учителів створенню безпечних умов для здійснення навчального процесу в закладах освіти. Студенти мають пройти підготовку з проектування та реалізації безпечного освітнього середовища для всіх різновікових груп учасників освітньої діяльності, у яких це має свої специфічні особливості.

Як зазначає К. Варивода (2017, с. 18), у професійній підготовці майбутніх учителів до організації безпечного освітнього середовища необхідно враховувати психолого-педагогічне протиріччя між потребою впровадження ідей гуманізації освіти, як провідного чинника у взаєминах учасників освітнього процесу та необхідністю опори на нормативно-правові документи та педагогічні технології, якими алгоритмічно регламентується технологічна послідовність їхньої взаємодії. Розв'язання цього протиріччя вбачається в формуванні у майбутніх учителів взаємоособистісних почуттів до учнів у поєднанні із набуттям здатності до виконання технологічно-уніфікованих вимог щодо власної професійно-педагогічної діяльності (Мешко, 2011).

Ненасильницьку парадигму та гуманістичні цінності дитиноцентризму О. Кізь (2014, с. 189) характеризує як визначальні орієнтири для вчителів та розробників навчально-нормативних документів, підготовки викладачами педагогічного ЗВО лекційних, практичних занять, організації самостійної та дослідницької роботи майбутніх учителів.

В ході підготовки майбутніх учителів до створення безпечного освітнього середовища на заняттях із педагогіки, психології, культури здоров'я особистості (Інформаційний пакет освітньо-професійної програми «Початкова освіта» спеціальності 013 «Початкова освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, 2023) традиційно розглядаються питання професійної стресостійкості учителя, акцентується увага на ролі педагога не лише як вихователя, вчителя, партнера по спілкуванню, а й своєрідного психотерапевта, який допомагає дитині жити у злагоді із довкіллям та у згоді з собою, володіючи питаннями стресової тактики педагогічного впливу на здоров'я дитини, способами створення психо-емоційного комфорту учнів в навчанні, профілактики неврозів, особливостей спілкування з дітьми з нервово-психічними розладами, подолання тривожності дитини, тактики її психолого-педагогічної підтримки методами та прийомами психолого-педагогічної корекції станів учасників освітнього процесу (Мешко, 2015, с. 114).

Саме вчитель як та особа, що проектує та створює безпечне освітнє середовище, має бути здатним до прогнозування, які індивідуальні особливості учнів потребують виховних впливів, що захищатимуть дитину від проявів дії небезпечних чинників фізичного, психологічного та іншого характеру. Корисними для роботи майбутнього вчителя є заняття з розвитку та корекції різних сторін психо-фізіологічного розвитку дитини, прояву уваги до її внутрішнього світу, її переживань та почуттів, ставлення до оточення та суспільних подій. З боку вчителя діти повинні бути оточені достатньою емпатією, отримувати від нього належну емоційну опору. Тому на плечі сучасного вітчизняного вчителя лягає складне завдання допомоги школярам у гуманістичній взаємодії з оточуючими людьми в умовах воєнного стану в Україні.

Психолого-педагогічні знання повинні сприяти здатності майбутніх учителів до емпатійного ставлення до школярів, не залишати їх наодинці зі своїми побоюваннями, тривогами, горем, викликаних воєнним станом. Вчитель має бути підготовлений до підтримки дітей ту такий час, надання емоційної допомоги, до того, щоб стати надійним помічником дитини в ситуаціях емоційного напруження. Сформованість у студентської молоді готовності до оберігаючого, чуйного ставлення до дитини, здатності до її підтримки у ціннісно-смысловому розвитку сприятиме самоповазі, усвідомленню майбутніми вчителями власної цінності та прийняття себе, віри в успіх та формуванню оптимістичного ставлення до професійно-педагогічної діяльності. Прийшовши у недалекому майбутньому до ЗЗСО, такий молодий педагог здійснюватиме проектування та реалізацію безпечного освітнього середовища, що буде відповідати психофізіологічним особливостям школярів та сприятиме найповнішому розвитку їхнього особистісного, інтелектуального та творчого потенціалу.

В дослідженні О.Кропивки (2019) обґрунтовано педагогічна умова підготовки майбутніх учителів до організації безпечної життєдіяльності учнів ЗЗСО, яка визначає необхідність створення мотиваційно-інноваційного освітнього середовища шляхом набуття майбутніми вчителями знань із формування безпечної поведінки учнів засобами педагогічних інновацій та інтенсифікації накопичення студентами знань. Ці засоби підсилюють мотиваційну складову підготовки майбутніх учителів до організації безпечного освітнього середовища учнів, спонукають їх до опанування знаннями і способами формування в учнів безпечної поведінки, стимулюють прагнення щодо подолання труднощів у практичному опануванні організацією безпечної життєдіяльності учнів.

Потреба у відчутті безпеки належить, за О.Ярошинською (2015, с. 128), до соціально орієнтованих потреб суб'єктів у складі соціокультурного компоненту освітнього середовища. Дослідження науковиці показали, що оцінки педагогічних працівників та здобувачів освіти стосовно того, що освітнє середовище закладу освіти функціонує за принципами відкритості, створення атмосфери поваги та психологічної безпеки різняться майже в 2,5 рази (Ярошинська, 2015, с. 235). Для подолання цього потириччя О.Ярошинською та О.Пометун пропонується ширше використовувати інтерактивні методи формування в учнів ставлення до конкретних життєвих ситуацій, набуття досвіду та переживань щодо безпечної поведінки в них. Це допомагає виробленню власного ставлення дітей до особистої безпеки та безпеки інших, сприяє набуттю навичок співпраці та критичного мислення (Пометун, 2004, с. 62; Ярошинська, 2015, с. 237).

Підвищенню рівня загальної безпекової культури студентства вважаємо сприятиме також широке використання висловлювань відомих політиків, освітян, громадських діячів та ін. Надаючи варіанти висловлювань або здійснюючи їхній вибір самими студентами, можна запропонувати обрати одне з висловлювань та пояснити з власних позицій його зміст, знайти підтвердження, або спростувати зміст суджень за нормативно-правовими документами «Особливостей організації роботи вчителів в умовах воєнного стану» (2022). Зазначаємо актуальність опрацювання підзаконних актів Міністерства освіти і науки України щодо організації освітнього процесу в умовах воєнних дій. Такий підхід сприяє вивченню правових засад, які регулюють освітню діяльність ЗЗСО в умовах воєнного стану, відслідковуючи динаміку змін у вітчизняному освітньому законодавстві. Результатом такої професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів повинно стати формування в них безпекових компетентностей.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок. Як бачимо в практиці сучасної вітчизняної освіти відбувається становлення правил щодо здійснення професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів до проектування та реалізації безпечного освітнього середовища учнів в умовах воєнного стану:

- підвищення обізнаності майбутніх учителів у питаннях культури безпечної поведінки всіх учасників освітнього процесу в навчальних закладах та їхньої здатності до прогнозування й вибору адекватних способів дій у разі виникнення небезпечних ситуацій;

- здійснення аналізу нормативно-правових актів, які дають змогу майбутнім учителям планувати діяльність щодо здійснення якісної освіти, попереджувати та вчасно вносити корективи в освітню діяльність у випадках виникнення надзвичайних ситуацій;

- проведення навчальних занять із професійно-орієнтованих дисципліни (лекції, практичні, індивідуальні, семінарські заняття та консультації), тематика яких визначається навчальними програмами та передбачає опанування студентами знаннями емоційного, психофізіологічного, духовно-морального здоров'я учасників освітнього процесу;

- використання методичних прийомів вступної бесіди або розповіді під час проведення занять для усвідомлення студентами актуального завдання нинішньої вітчизняної освіти зі створення безпечних умов для здійснення навчального процесу в закладах освіти, формування у учасників освітнього процесу правильних дій із безпечної поведінки в разі настання надзвичайних ситуацій, вжиття профілактичних заходів щодо запобігання травматизму в умовах військових дій та збереження життя та здоров'я учнів;

- формування у майбутніх учителів взаємоособистісних почуттів до учнів у поєднанні із набуттям здатності до виконання нормативно-правових вимог щодо власної професійно-педагогічної діяльності;

- під час підготовки майбутніх учителів до створення безпечного освітнього середовища на заняттях із професійно-орієнтованих дисциплін розглядати питання опанування стресовою тактикою педагогічного впливу на здоров'я дитини, способами створення психо-емоційного комфорту учнів в навчанні, профілактики неврозів, особливостей спілкування з дітьми з нервово-психічними розладами, подолання тривожності дитини, тактики її психолого-педагогічної підтримки, методами та прийомами психолого-педагогічної корекції станів учасників освітнього процесу;

- здійснення підготовки майбутніх учителів до організації безпечної життєдіяльності учнів ЗЗСО, створюючи мотиваційно-інноваційне освітнє середовище шляхом набуття знань із формування безпечної поведінки учнів засобами педагогічних інновацій (навчання в малих групах, робота в парах та ін.) та інтенсифікації накопичення студентами знань.

Як бачимо, в сучасних реаліях проектування та реалізація безпечного освітнього середовища учнів в умовах воєнного стану є актуальною проблемою. Вбачаємо перспективним напрямом подальших наукових розвідок обґрунтування організаційно-педагогічних чинників формування готовності майбутніх учителів до реалізації безпечного освітнього середовища в умовах воєнного стану

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- Варивода К. С. Психолого-педагогічні аспекти підготовки майбутніх вчителів до створення психологічно безпечного освітнього середовища. *Молодий вчений*. 2017, вересень. № 9.1 (49.1). С. 17–20.
- Інформаційний пакет освітньо-професійної програми «Початкова освіта» спеціальності 013 «Початкова освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. URL: https://pf.udu.edu.ua/images/Programy/_2023.pdf (дата звернення 12.05.2023).
- Кізь О. Початкова школа – простір без насилля: психологічна підготовка майбутніх учителів до створення безпечного освітнього середовища. *Дитинство без насилля: суспільство, школа і сім'я на захисті прав дітей*. 2014. С. 188–191.
- Концепція «Безпечна школа Полтавської області» / Л. В. Литвинюк (кер. роб. групи) / ПАНО ім. М. В. Остроградського, ГУ ДСНС України у Полт. обл., ГУ НП в Полт. обл., УПО в Полт. обл., ГУ Держпродспоживслужби в Полт. обл. Полтава : ПАНО, 2022. 51 с.
- Кропивка О. Мотиваційно-інноваційне середовище інтенсивного навчання майбутніх учителів природничих наук з формування безпечної поведінки старшокласників. *Імідж сучасного педагога*. 2019. № 5 (188). С. 79–83.
- Методичні рекомендації до наскрізної навчальної програми з позашкільної освіти оздоровчого напрямку «Основи безпеки життєдіяльності в умовах бойових дій». Київ: ІПВ НАПН України, 2022. 70 с.
- Мешко Г. М., О. І. Мешко. Формування психотерапевтичної позиції майбутнього вчителя як основи реалізації валеологічних технологій педагогічної взаємодії. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Педагогіка, соціальна робота»*. 2015. Вип. 37. С. 113–116.
- Мешко Г. М. Підготовка майбутніх учителів до створення психологічно безпечного освітнього середовища у школі в контексті завдань педагогіки здоров'я. *Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології. Збірник наукових праць*. 2011. № 2(5). С. 290–296.
- Наказ МОН України «Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні». URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-deyaki-pitannya-organizaciyi-zdobuttya-zagalnoyi-serednoyi-osviti-ta-osvitnogo-procesu-v-umovah-voennogo-stanu-v-ukrayini> (дата звернення 10.03.2023). Освіта України в умовах воєнного стану. Інноваційна та проектна діяльність: науково-методичний збірник/ за загальною ред. С. М. Шкарлета. Київ-Чернівці: «Букрек». 2022. 140 с.
- Особливості організації роботи вчителів в умовах воєнного стану. URL: <https://osvita.ua/school/87894/> (дата звернення 09.12.2022).
- Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук.-метод. посібн. / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко; за заг. ред. О. І. Пометун. Київ: А.С.К., 2004. 192 с.
- Уроки безпеки в закладах загальної середньої освіти: поради вчителю до 2022/23 навчального року : електрон. навч.-метод. посіб. / уклад.: С. Г. Дудко, Л. О. Жданюк, Т. І. Ярошенко. Полтава : ПАНО, 2022. 34 с.
- Ярошинська О. О. Теоретичні і методичні засади проектування освітнього середовища професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи: дис... докт. пед. наук: 13.00.04. Умань : УДПУ імені Павла Тичини, 2015. 544 с.

REFERENCES

Varyvoda K. S. (2017). Psykholoho-pedahohichni aspekty pidhotovky maybutnikh vchyteliv do stvorennya psykholohichno bezpechnoho osvित'oho seredovshcha. *Molodyy vchenyy*. Veresen'. № 9.1 (49.1). S. 17–20 [in Ukrainian].

Informatsiynyy paket osvित'no-profesiynoyi prohramy «Pochatkova osvita» spetsial'nosti 013 «Pochatkova osvita» pershoho (bakalavrs'koho) rivnya vyshchoyi osvity. URL: https://pf.edu.edu.ua/images/Programy/_2023.pdf (data zvernennya 12.05.2023) [in Ukrainian].

Kiz' O. (2014). Pochatkova shkola – prostir bez nasylyya: psykholohichna pidhotovka maybutnikh uchyteliv do stvorennya bezpechnoho osvित'oho seredovshcha. *Dytynstvo bez nasylyya: suspil'stvo, shkola i sim'ya na zakhysti prav ditey*. S. 188–191 [in Ukrainian].

Kontseptsiya «Bezpechna shkola Poltavs'koyi oblasti» (2022) / L. V. Lytvynuk (ker. rob. hrupy) / PANO im. M. V. Ostrohrads'koho, HU DSNS Ukrayiny u Polt. obl., HU NP v Polt. obl., UPO v Polt. obl., HU Derzhprodsposhyvsluzhby v Polt. obl. Poltava: PANO. 51 s. [in Ukrainian].

Kropyvka O. (2019). Motyvatsiyno-innovatsiynne seredovshche intensyvnoho navchannya maybutnikh uchyteliv pryrodnychkh nauk z formuvannya bezpechnoyi povedinky starshoklasnykiv. *Imidzh suchasnoho pedahoha*. № 5 (188). S. 79–83 [in Ukrainian].

Metodychni rekomendatsiyi do naskriznoyi navchal'noyi prohramy z pozashkil'noyi osvity ozdorovchoho napryamu «Osnovy bezpeky zhyttyediyal'nosti v umovakh boyovykh diy». (2022). Kyiv: IPV NAPN Ukrayiny. 70 s. [in Ukrainian].

Meshko H. M., O. I. Meshko. (2015). Formuvannya psykhoterapevtychnoyi pozytsiyi maybutn'oho vchytelya yak osnovy realizatsiyi valeolohichnykh tekhnolohiy pedahohichnoyi vzayemodiyi. *Naukovyy visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu. Seriya «Pedahohika, sotsial'na robota»*. Vyp. 37. S. 113–116 [in Ukrainian].

Meshko H. M. (2011). Pidhotovka maybutnikh uchyteliv do stvorennya psykholohichno bezpechnoho osvित'oho seredovshcha u shkoli v konteksti zavdan' pedahohiky zdorov'ya. *Aktual'ni problemy derzhavnoho upravlinnya, pedahohiky ta psykholohiyi. Zbirnyk naukovykh prats'*. № 2(5). S. 290–296 [in Ukrainian].

Nakaz MON Ukrayiny «Pro deyaki pytannya orhanizatsiyi zdobuttya zahal'noyi seredn'oyi osvity ta osvित'oho protsesu v umovakh voyennoho stanu v Ukrayini» (2022). URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-deyaki-pytannya-organizatsiyi-zdobuttya-zagalnoyi-serednoyi-osviti-ta-osvitnogo-procesu-v-umovah-voyennogo- stanu-v-ukrayini> (data zvernennya 10.03.2023) [in Ukrainian].

Osvita Ukrayiny v umovakh voyennoho stanu. Innovatsiyna ta proyektna diyal'nist': naukovo-metodychnyy zbirnyk (2022) / za zahal'noyu red. S. M. Shkarleta. Kyiv-Chernivtsi: «Bukrek». 140 s. [in Ukrainian].

Osoblyvosti orhanizatsiyi roboty vchyteliv v umovakh voyennoho stanu. URL: <https://osvita.ua/school/87894/> (data zvernennya 09.12.2022) [in Ukrainian].

Pometun O. I. (2004). Suchasnyy urok. Interaktyvni tekhnolohiyi navchannya: nauk.-metod. posibn. / O. I. Pometun, L. V. Pyrozhenko; za zah. red. O. I. Pometun. Kyiv: A.S.K. 192 s. [in Ukrainian].

Uroky bezpeky v zakladakh zahal'noyi seredn'oyi osvity: porady vchytelyu do 2022/23 navchal'noho roku: elektron. navch.-metod. posib. (2022) / uklad.: S. H. Dudko, L. O. Zhdanyuk, T. I. Yaroshenko. Poltava: PANO. 34 s. [in Ukrainian].

Yaroshyn'ska O. O. (2015). Teoretychni i metodychni zasady proyektuvannya osvित'oho seredovshcha profesiynoi pidhotovky maybutnikh uchyteliv pochatkovoyi shkoly: dys... dokt. ped. nauk: 13.00.04. Uman': UDPU imeni Pavla Tychyny. 544 s. [in Ukrainian].

BELYAEVA N. P.

PREPARATION OF FUTURE TEACHERS FOR THE DESIGN AND IMPLEMENTATION OF A SAFE EDUCATIONAL ENVIRONMENT FOR PARTICIPANTS IN THE EDUCATIONAL PROCESS

Annotation. The article examines ways to increase the awareness of future teachers in the issues of safe behavior of participants in the educational process in educational institutions and their ability to predict and choose adequate methods of action in case of dangerous situations. It has been established that the analysis of normative legal acts enables future teachers to plan activities related to the implementation of quality education, prevention and timely corrections in educational activities in cases of emergency situations. It is well-founded that the subject of educational classes in professionally oriented disciplines (lectures, practical, individual, seminar classes and consultations) should provide students with knowledge of emotional, psychophysiological, spiritual and moral health of participants in the educational process. The necessity of forming mutual personal feelings towards students in future teachers in combination with acquiring the ability to fulfill regulatory and legal requirements regarding their own professional and pedagogical activity has been updated. It is recommended that, during the preparation of future teachers to create a safe educational environment in classes in professionally oriented disciplines, consider the issue of mastering the pedagogical impact of stressful tactics on the child's health, methods of creating psycho-emotional comfort of students in learning, prevention of neuroses, peculiarities of communication with children with neuropsychological disorders, overcoming the child's anxiety, tactics of psychological and pedagogical support, methods and techniques of psychological and pedagogical correction of the conditions of participants in the educational process. Training of future teachers to organize the safe life of students in educational institutions is connected with the creation of a motivational and innovative educational environment by acquiring knowledge on the formation of safe behavior of students by means of pedagogical innovations (studying in small groups, working in pairs, etc.) and intensifying the accumulation of knowledge by students.

Key words: training, future teachers, safety, educational environment, participants in the educational process.